

ĮVADINIS STRAIPSNIS

2005 M. RUGPJŪČIO 11 D. – MĖNESINIS BIULETENIS

2005 m. rugpjūčio 4 d. vykusiamе posėdyje ECB valdančioji taryba nusprendė nekeisti 2,0% pagrindinių Eurosistemos refinansavimo operacijų minimalios siūlomos palūkanų normos. Palūkanų normos naudojantis ribinio skolinimosi ir indėlių galimybėmis taip pat nebuvo pakeistos ir yra atitinkamai 3,0% ir 1,0%.

Remdamasi reguliariomis ekonominėmis ir pinigų analizėmis bei atsižvelgdama į kainų stabilumo vidutiniu laikotarpiu perspektyvą, Valdančioji taryba patvirtino savo ankstesnį vertinimą, kad pinigų politikos padėtis yra tinkama. Įvairių terminų tiek nominaliųjų, tiek realiųjų palūkanų normos euro zonoje yra istoriškai labai mažos, o tai tebeskatina ekonominę veiklą. Valdančioji taryba ir toliau atidžiai stebės visus veiksnius, kurie galėtų turėti įtakos šiam vertinimui, ir toliau budriai seks, ar nekyla rizika kainų stabilumui vidutiniu laikotarpiu.

Kalbant apie ekonominę analizę, Valdančioji taryba tikisi, kad euro zonos ekonomika, nors ir pamažu, augs tvariai. Toks lūkestis pagrįstas keliais paaiškinimais. Vertinant užsienio ekonominę padėtį, pažymėtina, kad toliau labai didėjantys pasaulinė paklausa ir euro zonos kainų konkurencingumas turėtų skatinti euro zonos eksportą. Nors kylančios naftos kainos daro neigiamą įtaką vidaus paklausai, naujausi ekonominiai duomenys ir tyrimų rodikliai rodo nedidelį pagerėjimą euro zonoje. Vertinant ateities perspektyvas, investicijas turėtų palaikyti labai palankios finansavimo sąlygos, didelė pasaulinė paklausa, didėjančios įmonių pajamos ir vis efektyviau dirbančios įmonės. Be to, vartojimo augimas turėtų kisti atitinkamai pagal numatomą disponuojamųjų pajamų kitimą.

Daugiausia rizikos spartesniam euro zonos ekonomikos augimui kelia didelės naftos kainos ir žemas vartotojų pasitikėjimo lygis euro zonoje. Be to, susirūpinimą ir toliau kelia ne-subalansuota pasaulio ekonomika.

Kalbant apie kainų pokyčius, pakilusios naftos kainos toliau didina spaudimą. Pagal Eurostato išankstinę įvertį, SVKI pagrindu apskaičiuota metinė infliacija liepos mėn. buvo 2,2%, palyginti su 2,1% birželio mėn. Vis dėlto nėra aiškių požymių, kad euro zonoje didėtų spaudimas infliacijai. Kaip rodo naujausi duomenys, darbo užmokestis keičiasi nedaug, nors ir neliko pastaraisiais metais stebėtos darbo užmokesčio augimo lėtėjimo tendencijos.

Vidutinės trukmės laikotarpiu rizika kainų stabilumui daugiausia yra susijusi su naftos kainų pokyčiais ir galimu antriniu poveikiu, nustatant darbo užmokestį ir kainas. Todėl labai svarbu, kad socialiniai partneriai ir toliau vykdytų savo įsipareigojimus. Kiti veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant infliacijos perspektyvas, yra importo kainų kitimo tendencijos ir netikrumas dėl netiesioginių mokesčių ir administruojamų kainų kitimo.

Analizuojant padėtį pinigų srityje, naujausi duomenys patvirtina didelį pinigų kiekio ir kredito augimą nuo 2004 m. vidurio. Stiprus P3 likvidesnių sudedamųjų dalių augimas rodo, kad pinigų kiekio kitimą skatina nusistovėjęs žemas palūkanų normų lygis. Mažos palūkanų normos taip pat skatina kredito augimą, o didėjanti paskolų paklausa stebima įvairiose privataus sektoriaus srityse. Toliau labai sparčiai auga būsto paskolos. Atsižvelgiant į tai, reikia atidžiai stebėti turto, ypač būsto, kainų dinamiką. Visi įprasti likvidumo rodikliai rodo, kad likvidumas yra pakankamas. Pinigų analizės duomenys patvirtina, kad ir toliau reikia būti budriems dėl rizikos kainų stabilumui pasitvirtinimo vidutiniu ir ilgesnės trukmės laikotarpiu.

Apibendrinant – ekonominė analizė rodo, kad šiuo metu spaudimas infliacijai euro zonoje yra nedidelis. Tačiau būtina toliau atidžiai stebėti, ar nedidėja rizika kainų stabilumui, ypač dėl vis dar didelių naftos kainų. Pinigų analizė taip pat patvirtina, kad reikia ir toliau būti budriems, siekiant, kad infliacijos lūkesčiai būtų suderinti su kainų stabilumu. Iš esmės, išlaikydama stabilias kainas atitinkančius vidutinės

trukmės infliacijos lūkesčius, pinigų politika labai padeda atsigaivinti ekonomikai.

Kalbant apie valstybės finansų politiką, labai svarbu, kad šiuo metu, kai dauguma šalių planuoja 2006 m. biudžetą, būtų siekiama valstybės finansų tvarumo vidutiniu laikotarpiu, taip skatinant ekonomikos augimą ir užimtumą euro zonoje. Dauguma šalių turi imtis ryžtingų veiksmų patikimiems valstybės finansams užtikrinti struktūrinio pobūdžio priemonėmis. Šiuo atžvilgiu daugumoje valstybių narių fiskalinė konsolidacija vis dar nėra pakankamai sparti. Ryžtingesnis struktūrinių fiskalinio nebalansuotumo problemų sprendimas padėtų sumažinti vartotojų ir įmonių patiriamą netikrumą ir paskatintų euro zonos ekonomikos dinamiskumą.

Taip pat reikia imtis ryžtingesnių veiksmų euro zonos darbo rinkų veiklai pagerinti. Nors yra rodiklių, kad nuo praėjusio amžiaus paskutinio dešimtmečio vidurio struktūrinio nedarbo lygis euro zonoje mažėjo, šis procesas įvairiose šalyse vyko labai nevienodai. Šie skirtumai pakankamai aiškiai rodo, kaip skiriasi šalių vykdomos darbo rinkos reformos. Keletas šalių padarė didelę pažangą didindamos darbo rinkų lankstumą ir gebėjimą prisitaikyti, tačiau nemažai šalių dar turi vykdyti kryptingesnes darbo rinkos reformas struktūrinio nedarbo lygiui sumažinti.

Šiame mėnesinio biuletenio numeryje yra trys straipsniai. Pirmame straipsnyje aiškinami ir vertinami naujaisi Stabilumo ir augimo pakto pakeitimai. Antrame straipsnyje aptariamas didėjantis kylančios Azijos rinkos (*Emerging Asia*) vaidmuo pasaulio ekonomikoje. Trečiame straipsnyje analizuojami aktualūs banknotų gamybos ir leidimo klausimai.